

اشعار ناب در
مدایح علوی و مراثنی حسینی

مؤلف

افشار قاسم آبادی

سرشناسه	: قاسم آبادی، افشار، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	: اشعار ناب در مدایح علوی و مرانی حسینی / نگارنده افشار قاسم آبادی.
مشخصات نشر	: قم: مارینا، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۲۱۷۴-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق.
موضوع	: 'Imam I. 600-661 Ali ibn abi-Talib .
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- شعر
موضوع	: Imam I. Ali ibn Abi-talib . 6۰۰-۶۶۱ -- Poetry
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق.
موضوع	: Hosayn ibn 'Ali, Imam III . 625-680
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق. -- شعر
موضوع	: Hosayn ibn Ali, Imam III, 625 - 680 -- Poetry
موضوع	: مدیحه و مدیحه سرایی اهل بیت (ع) -- تاریخ و نقد
موضوع	: *Laudatory poetry of Ahli-beyt -- History and criticism*
موضوع	: شاعران شیعی -- قرن ۴ - ۶ ق.
موضوع	: *Poets, Shiite -- 10th-12th centuries
موضوع	: شعر عربی -- قرن ۴ - ۶ ق. -- مجموعه ها
موضوع	: -- 10th-12th centuries -- Collections.Arabic poetry
رده بندی کنگره	: BP/261/8
رده بندی دیویی	: ۷۵۷/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۲۶۳۹

اشعار ناب در مدایح علوی و مرانی حسینی تهیه و تنظیم: افشار قاسم آبادی

ناشر: مارینا

نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۹

مدیر اجرایی: سهراب جینور

طراح: مالک علیزاده

شمارگان: ۱۰۰

چاپ: اسیل

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۲۱-۷۴-۶ ISBN:

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است.

مرکز بخش:

قم. خیابان سمیه، کوچه ۵، پلاک ۳۱

انتشارات مارینا-تلفکس: ۳۷۷۴۷۲۹۴- همراه: ۰۹۱۳۱۵۲۰۲۸۹

ارتباط با ناشر: sohrab2009nashr@yahoo.com

فهرست مطالب

مقدمه	۹
-------------	---

فصل اول

بررسی اوضاع عصر امام علی و امام حسین (علیهما السلام) و زندگینامه آنها

بررسی اوضاع عصر امام علی (ع)	۱۳
زندگینامه امام علی (ع)	۲۲
فضایل امام علی (ع)	۳۰
بررسی اوضاع عصر امام حسین (ع)	۴۲
زندگینامه امام حسین (ع)	۵۵
فضایل امام حسین (ع)	۶۴

فصل دوم

مدح امام علی (ع) در شعر شاعران مشهور قرنهای چهارم تا ششم هجری

- ۷۹..... قاضی تنوخی
- ۸۳..... ابن حجاج بغدادی
- ۸۴..... صاحب بن عباد
- ۸۸..... مفتح بصری
- ۹۲..... ابوالقاسم صنوبری
- ۹۴..... ابوالقاسم زاهی
- ۹۸..... ابوفراس حمدانی
- ۱۰۰..... ابوالعلا سَروی
- ۱۰۲..... ابن طباطبا علوی اصفهانی
- ۱۰۴..... سید رضی
- ۱۰۷..... مهیار دیلمی
- ۱۰۹..... أخطب خوارزم
- ۱۱۴..... ملک صالح
- ۱۱۷..... عماره یمنی
- ۱۱۹..... سید محمد اُقساسی
- ۱۲۱..... ابن قادوس دمیاطی
- ۱۲۳..... ابن ابی الحدید
- ۱۳۱..... ابوالحسن منصور بالله
- ۱۳۶..... ابو محمد منصور بالله

شهاب الدین کوفی ۱۵۰

ابن جمیل فراری ۱۵۲

فصل سوم

رنای امام حسین (ع) در شعر شاعران مشهور قرنهای چهارم تا ششم هجری

مهیار دیلمی ۱۵۹

ناشیء صغیر ۱۷۱

سید رضی ۱۷۴

سید مرتضی ۲۰۱

ابوالقاسم صنوبری ۲۱۷

ابوالفتح کشاجم ۲۲۱

قاضی جلیس ۲۳۰

نتیجه گیری ۲۳۷

منابع و مآخذ ۲۳۹

مقدمه

شعر شیعی در ادبیات معاصر سرشار از مدح و رثای بزرگان دینی است و در آن عاطفه و صدق عمیقی جریان دارد. جنبش تشیع، ادبیات عربی را تا حد فراوانی غنی ساخت، و ادبیات ناشی از آن ادبیاتی سرشار و قوی بود. بدین خاطر که دیدگاه شیعه برانگیختن احساسات و عواطف است و عاطفه بزرگترین ستون ادبیات محسوب می‌شود. شیعه دارای عواطف بارز و قوی همچون عاطفه حب و عشق، عاطفه غضب و عاطفه اندوه می‌باشد که دستاوردهای ادبیات شیعی به آنها باز می‌گردد. شاعران علوی در پهنه جهان با هر کیش و آئینی و ملیتی از امام علی (ع) سخن گفته‌اند و با ذکر خصال و مناقب ایشان، نام و آوازه ایشان را در جای جای این کره پهن‌آور خاکی گسترانده‌اند. برشمردن صفات امام علی (ع) کاری است بس دشوار و دست نیافتنی؛ چراکه ایشان مصداق بارز تمام صفات حسنه و خصال ستوده می‌باشند. قیام عاشورا مظهر کرامت، شرافت انسانی، خلوص و دارای اهداف پاکی است که در سینه تاریخ نقش جاودانه‌ای گرفته است، و نام

کربلا و عاشورا تصاویر مظلومیت، حقانیت، ظلم ستیزی، و شهادت را در ذهن مجسم می‌سازد. سرور و سالار شهیدان عالم - امام حسین (ع) - که اسوه و نمونه والای شجاعت و آزادمردی می باشد، با شهادت خویش علاوه بر زنده نگه داشتن اسلام در میان جهل و خرافات حاکم در دستگاه اموی، دستمایه هنری بسیاری از شاعران شیعه و شاعران دیگر مذاهب قرار گرفته که بیانگر تألم و تأثر محنت زدگان سوگوار بر شهدای کربلا و اسیران آن می باشد. شاعران متعهد در قرنهای چهارم تا ششم هجری، در اشعارشان به مدح امام علی (ع) و رثای امام حسین (ع) پرداختند و تعهد راستین خود نسبت به اهل بیت (ع) را نشان دادند. نگارنده در این کتاب بر آنست تا اشعار شاعران قرنهای مذکور در رابطه با مدح امام علی (ع) و رثای امام حسین (ع) را مورد بررسی قرار دهد. لازم به ذکر است که نگارنده با تفحص در کتابها و منابع مختلف، ابتدا شاعرانی را که در خصوص مدح امام علی (ع) و رثای امام حسین (ع) اشعاری سروده اند، استخراج کرده اما به دلیل کمبود و صعب الوصول بودن برخی منابع، مستقیماً به دیوان آنان استناد نکرده است بلکه از دیگر کتابها همچون الغدیر، مناقب آل ابی طالب، ثمار القلوب، نسمة السحر و ... اشعارشان را نقل کرده است. البته این نکته را هم بیفزائیم که به دیوان برخی از شاعران مشهور همچون سید رضی، شریف مرتضی، و مهیار دیلمی نیز مستقیماً ارجاع داده ایم.

افشار قاسم آبادی